І чужому научайтесь,

Свого не цурайтесь . . .

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 32. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 18-го ЛЮТОГО 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 18, 1966 No. 32. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Четвер, 17-го лютого 1966 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ОБІЦЯЄ ДОПОМОГУ ПОЧАТКОВОМУ І СЕРЕДНЬОМУ ШКІЛЬНИЦТВІ, промовляючи до 5,000 делегатів на річні збори Американського Товариства Шкільних Адміністраторів в Атлантик Си્ті, Н. Дж. Президент заявив, що на першому місці ставить збільшення допомоги початковим і середнім школам (гай скул) та плянує вдвоє збільшити фонди на дошкільне виховання, головним чином для дітей вбогих батьків. Ці діти діставатимуть докормлювання в садочках, а федеральний Уряд подбає про платні для вчителів. Президент дістав нагороду за те, що він дбає про поліпшення шкільництва в ЗДА і в країнах вільного світу.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПОВІДОМИВ ПРО ЗБІЛЬШЕННЯ ВІДСОТКІВ ВІД ДЕРЖАВНИХ БОНДІВ з 3.75 до 4.15. Це збільшення відсотків відноситься до всіх новозакуплених бондів і всіх тих, які були раніше куплені і які ще „не дозріли". Збільшені відсотки будуть і від вже „дозрілих" бондів, від яких власники дістають відсотки. Президент заявив в Білому Домі, що він сам купує нові бонди для себе і своєї родини. Набувати державні бонди є, на думку Президента, „ділом розважливим і патріотичним". Секретар скарбу Генрі Г. Фавлер заявив, що треба було збільшити відсотки від ощадностевих бондів, бо всі приватні бонди також платять більші відсотки.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ВИСИЛАЄ АСТРОНАВТІВ ШІРРУ І БОРМАНА НА ДАЛЕКИЙ СХІД, — як післанців доброї волі до Японії, Кореї, Тайвану, Філіппін, Тайленду, Малайзії, Австралії і Нової Зеляндії. Астронавти Волтер Шірра і Френк Борман починають подорож в понеділок 21-го лютого і будуть поза ЗДА два до трьох тижнів. Представник Білого Дому заявив, що ціллю цієї подорожі є „виявити світові наукові, технологічні і виховні вартості космічної програми ЗДА та відвідати ті країни, які приязно співпрацюють із цією країною при здійсненні космічних летів". Астронавт Борман два тижні кружляв довкола Землі в кабіні Джеміні-7, а астронавт Шірра зустрічався з ним, літаючи на Джеміні-6.

ДЕПАРТАМЕНТ ТОРГІВЛІ ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО В ОСТАННІЙ ЧВЕРТІ 1965 Р. ЗБІЛЬШИЛИСЯ ІНВЕСТИЦІЇ на $3 більйони більше, як давніше стверджували, і це збільшення виносило в послідній чверті 1965 — $10.1 більйона, а не $7 більйонів. Економісти не радо довідаються про таке велике збільшення інвестицій, бо воно, разом із збільшенням цін, може бути признакою того, що цій країні може загрожувати надпродукція, яка дасть інфляцію. Бизнесмени можуть робити більші закупи, поки не збільшилися ціни, а більші закупи можуть спричиняти вищі ціни, що є ознакою інфляції.

МИНУЛОГО РОКУ ДО ЗДА З ЕВРОПИ ПРИБУЛИ 1,039,928 ОСІБ, що було новим рекордом, на 101.5 відсотка більше в порівнянні з 1961-им роком, коли до цієї країни приїхали були з-за моря 516,152 особи. Крім того до ЗДА в 1965-му році прибули 383,711 пасажирів із Мехіко, а в 1961-му тільки — 197,710. Туристичний уряд оцінює, що минулого року коло 5 мільйонів канадійських туристів були в ЗДА. Найбільше туристів з однієї европейської країни і надалі прибуває із Великої Британії, звідки минулого року були 174,863 відвідувачі.

У СВІТІ

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ЗНАЧНО ОБМЕЖУЄ допомогу закордонові. Від 1954 року Пейпінг обіцяв дати недорозвиненим країнам в різних континентах 850 мільйонів долярів у позиках, але з тієї суми дав тільки 150 до 200 мільйонів. Індонезія, якій Китай обіцяв 100 мільйонів дол., дістала всього 30 мільйонів, Єгипет мав обіцяних 80 мільйонів кредиту, але дістав тільки 5 мільйонів, що їх вже сплатив. Альжир замість обіцяних 50 мільйонів — дістав тільки 3 мільйони. Так було і з іншими африканськими країнами. Все це скомпромітувало Пейпінг в очах азійсько-африканських країн. Тепер він помагає майже виключно Північному В'єтнамові.

В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ АФРИКАНЦІ ЗАЙМАЮТЬ різні секретарські становища на 50% більше тепер, аніж їх мали три роки тому — офіційно проголошено у відповідь на закиди збоку африканських делегатів щодо сповидної дискримінації. 125 громадян африканських держав займають різні становища в Секретаріяті, при чому 23 належать до вищої категорії службовиків, а три — до найвище платних. 13 інших є головами секцій із платнями між 13.000-16.000 дол. річно. До Африки їздила окрема місія, яка підшукувала кандидатів на різні становища в апараті Об'єднаних Націй, але вона вернулася тільки з 8-ма заявами.

СВІТ НАБЛИЖУЄТЬСЯ ДО КРИТИЧНОГО ПЕРІОДУ щодо поширення атомової зброї — ствердив президент Джансон у своєму звідомленні до Конґресу з поступу 17-членної міжнародної конференції роззброєння у Женеві. Президент висловив погляд, що коли швидко не прийде до підписання міжнародної конвенції проти поширення атомової зброї і коли не вдасться переконати держави, які її ще не мають, що не варта змагати до неї, то атомова зброя стане „стандартним вирядом у світовому арсеналі" — з величезною загрозою дл ясвітового миру.

100-ЧЛЕННИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ СВІТОВОЇ РАДИ ЦЕРКОВ ВИСТОСУВАВ на своїй конференції у Женеві заклик в справі замирення у В'єтнамі, при чому він однаково критикує політику Америки „стримування" комунізму, як комуністичні „визвольні війни". У тому поручається, щоб південно-в'єтнамський уряд переговорював з комуністичним Фронтом Національного Визволення, себто „в'єтконґом", та признає право Комуністичному Китаєві грати ролю в „замиренні" не тільки у Південній Азії, але й у всьому світі. Світова Рада Церков об'єднує 214 англіканських, протестантських і православних Церков.

ІНДІЯ І ПАКІСТАН ПОГОДИЛИСЬ, щоб зменшити свої збройні сили на терені обох частин Кашміру до рівня з 1949 року. Більша частина мусульманського Кашміру належить до Індії і через те існує між тими двома країнами гострий спір від 1949 року, себто від часу, коли колишню британську домінію Індію поділено на дві самостійні держави — Індію і Пакістан. 10 січня ц. р. підписано у Ташкенті декларацію, в якій поручається тільки ступнево і мирно розв'язати Кашмірську проблему.

ПРЕЗИДЕНТ РІЗКО ТАВРУЄ ТЕРОРИЗМ КОМУНІСТІВ У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ

Атлантик Ситі. — „Комуністичний терор не може закінчитись успіхом . . . Коли б В'єтнам можна було здобути організованим комуністичним насильством супроти цивільного населення, то це повторилось би в іншому часі, в іншій країні, із ще більшою утратою свободи. Якщо та „визвольна війна" вдалась би, то хто буде „визволений" наступний раз?" — заявив Президент Джансон у своїй промові до 5.000 приявних керівників американських шкіл, на їхній конвенції в Атлантік Ситі в минулу середу 16 ц.р. Це була одна з найгостріших і найрізкіших промов, що їх будь-коли президент Джансон виголосив проти комунізму. Він таврував організований терор проти цивільного населення у Південному В'єтнамі й доказував цифрами, як комуністи намагаються таким терором підготовити собі ґрунт для захоплення влади. Тому комуністичний терор у Південному, пляновий, є нероздільною частиною тамошньої стратегії комуністів і служить за безпосередній засіб у боротьбі за владу. Президент таврував той факт, що американські й міжнародні пацифісти здебільша промовчують комуністичний терор та що й щоденна преса розмірно мало присвячує йому місця. Тим часом в останньому році комуністичні терористи схопили або вбили коло 12.000 цивільних осіб. Вони звертають свій терор головно проти вчителів, проти адміністраторів, проти шкіл і шпиталів, проти всіх тих осіб і установ, які діють у користь народу. Вони хочуть примусити нарід, щоб той, заляканий, стероризований, безборонний, піддався і покірливо прийняв їхню — комуністичну — владу. Проти цього Президент рішуче застерігся. Відбігаючи від писаного тексту, Президент в одному місці заявив, що комуністи можуть продовжати війну, можуть відтягнути свою прогру, але не зможуть оминути її. Президент ні разу не говорив про мир і замирення з комуністами, а тільки про необхідність перебороти хвилю комуністичного терору, що заливає Південний В'єтнам від кількох років. Президент вказав на останній факт — вбивства кільканадцять цивільних подорожних, що їхали автобусом. Війну, ведену терором і насильством, комуністи називають „визвольною війною". Америка — казав Президент — веде іншу визвольну війну: „Воєнна перемога у Південному В'єтнамі була б безвартна, як би тамошній нарід не був визволений від страху, хворіб, голоду і невіжества". Прездент пригадав недавню свою конференцію в Гонолюлю з лідерами Південного В'єтнаму та висловив переконання, що прийняті там пляни соціяльних реформ у Південному В'єтнамі протиставлять правдиве обличчя американського визволення — „визволенню" комуністичному. Президент заявив, що у Південному В'єтнамі будуть збудовані будинки на 2.800 шкільних заль і що американці вишколять там 13.400 вчителів. Після короткого перебування в Атлантік Ситі — Президент того самого дня вернувся до Вашингтону.

Президент проситиме Конґрес збільшити податки, коли ціни будуть збільшуватися

Вашингтон. — З урядових кол повідомляють, що Уряд проситиме Конґрес збільшити прибуткові податки, і особисті і від корпорацій, коли виявиться, що цей засіб потрібний на те, щоб припинити інфляційний тиск на економіку, як це вже видно в останніх місяцях. Податки від особистих прибутків мали б бути збільшені на 5 відсотків. Це станеться таким способом, — що платники особистих прибуткових податків дістануть інструкції, щоб додали до теперішніх своїх податків 5 відсотків. Можливо, що збільшення особистих податків відбудеться таким способом, що платники податків додадуть до теперішних 14-ох відсотків, бо стільки платиться прибуткових податків, ще один відсоток, це значить, що збільшені прибуткові податки виноситимуть не 14 а 15 відсотків. Податки від великих корпорацій мали б бути збільшені цим способом, що вони виносили б не 48 відсотків, як це діється тепер, а 50 відсотків, що становило б збільшення на 4 відсотки в порівнянні з теперішніми податками. Коли б збільшили податки на стільки, як вище подано, то федеральна каса дістала б річно більше на $4 більйони. З урядових кол повідомляють, що рішення про збільшення податків не западе скорше, як в травні цього року, очевидно, якщо до того часу не буде більших змін в розмірах війни у В'єтнамі. Тимчасом урядовці слідять за тим, яким темпом збільшується інфляційний тиск на економіку, чи він збільшується, чи зменшується. В останніх трьох місяцях індекс гуртових цін збільшився так, що вже можна говорити про загрозу інфляції. Коли б цей індекс і далі таким самим темпом збільшувався, то річно це збільшення винесло б 6 відсотків. Хоч ще немає рішення про збільшення податків, проте урядовці — спеціялісти від податків, вже виготовляють потрібні проєкти, щоб Конґрес міг своєчасно дістати законопроєкт в цій справі та швидко його схвалити.

ПІДОЗРІЛІ ВІДВІДИНИ: Це зроблена з літака фотознімка совєтського корабля біля побережжя північної частини Каліфорнії. Корабель плив зі швидкістю 22 вузлів на південь та мав на чердаку 25 осіб залоги, видних з літака. Це вперше американська прибережна сторожа спостерегла совєтський корабель у тій частині територіяльних вод.

ПАПА ПОЛЕГШИВ ПРИПИСИ ПОСТУ

Ватикан. — Як подає Апостольська делеґатура до ЗДА у Вашинґтоні, Папа Павло VI полегшив приписи посту для вірних Католицької Церкви у всьому світі. Офіційне проголошення нових приписів посту відбулось у четвер у Ватикані. Згідно з новими приписами традиційна відмова від споживання м'яса у п'ятниці залишається в силі з тою різницею, що діти до 14-ти років можуть їсти м'ясні потрави теж по п'ятницям. Давніше не обов'язував піст лише дітей до 7-ми років життя. У всі дні великого посту, крім п'ятниць, як теж першого й останнього днів посту, вірні Католицької Церкви можуть їсти все, що бажають. Як і давніше, обов'язує піст із повздержливістю в перший день посту (в латинському обряді у запустну середу — попелеву середу) та й у Велику П'ятницю; в ці дні вірні мають не лише відмовитись від споживання м'яса, але теж обмежити свій харч до обіду і двох малих перекусок. Давніше піст обов'язував сорок днів і впродовж тих сорок днів вірні обмежували свій харч до одного обіду, що у визначені дні міг бути м'ясний, і до двох перекусок. У давніших часах, головно в Україні, вірні відмовлялись від споживання не лише м'яса, але й молочних страв. Вже від довшого часу єпископи могли давати так звану диспензу для деяких вірних, але в загальному вірні Католицької Церкви затримували приписи посту. Теж і тепер ті, хто бажає відмовитись від обильного харчування і від споживання м'яса в час посту, мажуть це робити на добровільній базі. Нові приписи Папи Павла VI щодо посту мають на меті дати змогу вірним зробити відмовлення від обильних харчів у час посту у формі добровільної самопосвяти.

100-доляровий бенкет в Ню Йорку на цілі Українського Університету в Римі відбудеться 5-го червня

Ню Йорк. — Заплянований початково на 24-го квітня ц.р. 100-доляровий бенкет на цілі Українського Університету в Римі відбудеться в неділю, 5-го червея ц.р. в одному із репрезентативних готелів. Дату імпрези треба було змінети з уваги на те, що на плянований початково день 24-го квітня не було відповідної вільної залі. Справа дати бенкету та його організації і програми, як і ряд інших зв'язаних з цією імпрезою справ були предметом пленарних нарад Метрополітального Громадського Комітету Ню Йорку-Ню Джерзі, що створився власне для влаштутання цієї імпрези. Нарадами, що відбулися в Народному Домі у вечірніх годинах та в яких взяло участь кругло 20 осіб, проводив голова Комітету д-р Ярослав Воєвідка, а секретарював інж. Я. Городецький. Під час нарад устійнено, що бенкет відбудеться в честь Верховного Архиєпископа Української Католицької Церкви Кардинала Иосифа Сліпого із прибутком на заплянowану і вже започатковану ним будову Українського Університету в Римі. Після додаткового вибору д-ра Степана Вороха на одного із заступників голови Комітету, д-ра Я. Воєвідка і дир. Ярослав Пастушенко, касир Комітету, з'ясували а приявні обміркували проєкт організації бенкету, що має — як рідко яка інша імпреза — повну і беззастережну підтримку з боку всіх українських організацій і установ метрополії, що заповідає цій імпрезі повний успіх.

Патріярхат та Богослужебники були предметом доповідей в Осередку Українських Студій у Вашинґтоні

Вашинґтон. — Дня 2-го лютого тут в Осередку Українських Студій при Українській Католицькій Семінарії о. д-р М. Войнар, ЧСВВ, професор Католицького Університету у Вашинґтоні, виголосив доповідь про „Декрет Собору Ватиканського II про Східні Католицькі Церкви". Після загального короткого перегляду цілого Декрету, доповідач розглянув в окремий спосіб три питання:

1) Як мається справа з українським патріярхатом? З огляду на невповні нам прихильний відгомін після інтервенцій деяких Отців Собору за українським патріярхатом, Комісія, що виготовляла цей Декрет, поставила основні рації за створенням нових патріярхатів, а саме стверджуючи, що ця установа є традиційна для Східніх Церков, опісля висказуючи формальне домагання створити патріярхати там, де на це зайде потреба, а вкінці вказуючи, що компетентними творити нові патріярхати є Вселенський Собор або сам Папа Римський. Так і звучить сам Декрет.

(2) Чи патріярх матиме юрисдикцію поза територіяльними межами патріярхату? Збереження одности і цілости Обряду, цебто помісної Церкви, вимагає, щоб голова даного Обряду мав нагляд над цілим Обрядом. Сперті на цю рацію патріярхи домагаються такої влади. Заходять однак труднощі, першзавсе міждержавного характеру. Собор також від себе перекинув, так би мовити, два мости на позарубіжню територію: перше — узгляднюючи можливість такої влади у самій дефініції патріярха, де кажеться, що патріярх має владу над єпископами . . . „території або Обряду". Тому, що в східнім кодексі замість „або" було „сеу" в значенні тотожности, чим звужувалось у цім випадку поняття Обряду до границь території, то Декрет поставив „вель", яке ніколи не має значення тотожности, але протиставить тут територію Обрядові. Так, наприклад, в ч. 10 помісна Церква утотожнюється з Обрядом, тому поставлено „вель". Другий міст — це т. з. аґґреґація, цебто причислення до патріярхату ієрархії поза межами його території. Залишилася отже, тільки квестія міри зв'язків з патріярхатом. Це лишилось

(Закінчення на стор. 3-ій)

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ПРОМОЦІЯ О. СЕМЕНА ГАЮКА НА ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Делеґатура Українського Вільного Університету в ЗДА повідомляє, що промоція о. Семена Гаюка на доктора філософії відбудеться в суботу, 19. лютого 1966 року, в годині 4-ій по полудні, в залі Наукового Товариства ім. Шевченка, 302-304 Вест 13 вулиця в Ню Йорку.

Л. ГУЦАЛЮК В ЧУЖОМОВНИХ ПУБЛІКАЦІЯХ —

В енциклопедичному міжнародному річнику мистецтва (Інтернешенел директорі оф артс.), що виходить в західньому Берліні, в якого обсяг входять музеї, мистецькі академії та адреси яких п'ять тисяч мистців з цілого світа, як теж в подібному довіднику французького мистецтва (Анню-ер насіональ де бо-арт), що виходить в Парижі, є довідки про мистця Любослава Гуцалюка з репродукціями його картин, короткою характеристикою творчості, вичисленням власних вистав і зазначенням української національности.

МИСТЕЦЬ МОЛОДОЖАНИН ОЧОЛИВ МИСТЕЦЬКУ КЛЯСУ УВАН У КАНАДІ

Вінніпеґ. — Відомий різьбар Лев Молодожанин (Лео Мол), автор пам'ятника Шевченкові в Вашинґтоні очолив Мистецьку Клясу Української Вільної Академії Наук — УВАН у Канаді. Заходами цієї Кляси відбулися в попередніх роках мистецькі вистави О. Булавицького, Гарасовської - Дацишин, К. Антонович та ін. в рямках імпрез УВАН. В днях 12-13-го березня плянується в Вінніпеґу вистава молодого українського маляра в Канаді О. Бордейного.

ДОПОВІДЬ СВЯТОСЛАВА ГОРДИНСЬКОГО В „СЛОВІ".

Вінніпеґ. — Мистець Святослав Гординський, що тепер перебував в Канаді, виступив дня 12-го лютого перед членами Вінніпезької Групи „Слова" з інформативною доповіддю про працю й видавничі пляни „Слова", — централі в Ню Йорку. Зібранням проводила д-р Марина Антонович-Рудницька. В дискусії приймали участь д-р М. Мандрика, пані О. Войценко, мистець Л. Молодожанин та інші. На зібранні затверджено текст звернення „Слова" до українського громадянства в справі україніки в публічних бібліотеках.

ВІДБУЛАСЯ ДОПОВІДЬ ПРО „ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ".

Філядельфія. — На форумі Літературно - мистецького Клюбу у Філядельфії ред. Іван Кедрин виголосив 5-го лютого ц. р. доповідь на тему „Проблеми української журналістики". Він признав, що з'їзд українських журналістів з осени минулого року не розв'язав таких головних проблем нашої преси, яка її роля, як нормативного чинника в міжпартійних спорах, приєднання молодих сил і т.п., та велике значення приписав „Кодексові чести української преси", який повинен бути затверджений на наступному З'їзді.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

БІЛЕ, ЯК ТОРІШНІЙ СНІГ

Домашня господиня розповідає:

— Весь день прала, не розгиналося . . .

— Віддали б білизну у пральню.

— Далеко везти, намучишся. Та й боюся, можуть запрати чи подерти її своїми машинами. А крім того, речі швидко псуються через їхні миючі засоби. Про ґудзики на чоловічих сорочках і говорити нічого — обов'язково поламають. А вдома я певна: хоч пропала неділя, зате білизна буде, як сніг.

В Україні, — розповідає кореспондент „Радянської України" (з 26 січня), — у 1964 році працювали 204 пральні. Тепер є їх 240.

СЕРЕНАДИ

На Закарпатті, — розповідає 12 січня кореспондент „Молоді України", — комсомольці запроваджують нові звичаї, „нові весілля", в основу яких покладені співи серенад.

Ось як виглядає вечір знайомства. Під вікном дівчини юнаки грають і співають її улюблених пісень. Дівчина світить сірник, і вогник у вікні багато що значить . . . — не договорює кореспондент.

ЧИМ ВИМІРЮЮТЬ ЖИТТЯ?

Коли твоє волосся припорошила сивина, час зігнув плечі і очі вже втратили свій колишній блиск . . коли за плечима в тебе півжиття . . . коли ти лише починаєш свій життєвий шлях, то — пише кореспондент А. Москаленко в „Радянській Україні" з 26 січня (нарис „Міра життя")' — знай: є людина, по якій вимірюють життя . . . Ім'я цій людині — комуніст, — розшифровує й пояснює цю „філософію" А. Москаленко.

„КОЛЯДУВАННЯ" У ХУСТІ

Під Новий Рік (не на Різдво) так виглядає сцена „нового колядуванн" у Хусті, змальована кореспондентом „Молоді України" (число з 12 січня):

До вікон будинку підбігають малята, щось урочисто промовляють, а далі біжать до сусіда. Потім ідуть люди середнього покоління. У руках червона зірка, що крутиться, в зірці горить свічка. За ними крокують найстарші, дідугани. Ведуть козу. Поруч іде „злий дух" з речами, у вивернутому кожусі. Позаду — гармоніст. Усі співають совєтських пісень.

ЕСТЕТИКА І . . . БРУД

Кореспондентка „Радянської України" А Строєва пише в часописі з 28 січня про виробничу естетику на київських фабриках.

— Якоїсь системи у впровадженні промислової естетики немає, — наводить вона слова головного інженера фабрики мотоциклів Михайло Будиліна. — Хочеш —впроваджуй. Не хочеш — ніхто з тебе не спитає. Хіба мало у нас таких підприємств, де навіть елементарний порядок, чистоту наводять лише напередодні великих свят? . . .

А сама А. Строєва не може приховати, що їй доводилося побувати на багатьох фабриках, де не бачила вона ніякої естетики, не чула ніякої музики в цехах, а мала лише одні скарги робітників: за зміну у брудному цехові наслухаєшся такого гуркоту та скреготу, що під кінець глухнеш.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1180 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Наслідки нехтування закону

Несподівано пригадався Ню Йоркові — і цілій Америці — 12-денний комунікаційний страйк, який у січні цього року спаралізував був життя цієї метрополії світу, спричинивши не тільки прикрощі та невигоди мільйонам його мешканців, але й буквально більйонові втрати місту і країні. Здавалося б, справа минулася з підписанням угоди, яка ґарантує транспортовим робітникам Ню Йорку 15% підвишки на найближчих 2 роки й різні інші додаткові користі. Хоч сам Президент схарактеризував ту угоду, як несумісну з федеральними принципами поборювання інфляції, проте і міська управа й усі мешканці Ню Йорку вважали, що краще було піти на компроміс навіть високою ціною, як продовжувати нестерпну ситуацію.

Але знайшовся адвокат-принципіяліст, 32-річний Джордж Вейнштейн, якого дуже обурило, що страйк, зразу ж затаврований посадником міста Ліндсеєм, як „нелеґальний", приніс у вислідi страйкарям поважні користі. Цей адвокат — разом із мільйонами інших глядачів телевізійної передачі — був до глибини потрясений, коли лідер страйкуючої робітничої спілки, Майкел Квілл,подер на очах усіх судову заборону страйкувати і грубо вилаяв суддю. Джордж Вейнштейн, зголосив, як „платник податку і голосуючий громадянин", скаргу до суду проти формального працедавця транспортових робітників, Трензит Оториті за те, що той порушив закон Кандона - Відліна, що забороняє давати протизаконним страйкарям будь-яку підвишку платні впродовж трьох років. Суддя Ірвінг Сейпол мусів признати Вейнштейнові рацію. Але транспортові робітники Ню Йорку негайно заявили, що коли вони не дістануть того, що їм ґарантовано в новій угоді, то негайно спаралізують рух підземок і автобусів.

Єдиним найпростішим виходом з цієї ситуації є зміна названого закону. Очевидно, що змінити впродовж днів цілий закон чи просто скасувати його і залишити пустку — неможливо. Тому губернатор Рокефеллер започаткував у стейтовій леґіслятурі акцію, щоб усунути клявзулю щодо заборони підвищувати платню нелеґальним страйкарям. Таку зміну закону переведено в середу 16 лютого ц. р., дармащо багато послів гостро критикували ту зміну, яка насправді була таки нагородою для протизаконного страйку і страйкарів. Однак усі погоджувалися, що не можна допустити до повторення січневої катастрофи в Ню Йорку, бо було ясно, що члени нюйоркської Спілки Транспортових Робітників, які раз переводили страйк всупереч законові й судовій забороні, тепер знову проголосять „дикий" страйк, який спаралізує життя у 8-мільйоновому місті. Тому й більшість голосувала над „злою" і „гіпокритичною" зміною закону, а губернатор Рокефеллер проголосив вислід того засідання нюйоркської леґіслятури, як „поважний успіх". Залишилася ще одна наука: не вільно потурати нехтуванню закону. Не можна було взагалі допустити до створення атмосфери, в якій робітничий диктатор міг безкарно ображати суд і знущатися над мільйонами громадян. Мститься тепер і те, що федеральна, як і стейтова, влада приглядалась байдуже тому негідному видовищу, яке порушувало основи державного й суспільного ладу: нехтуванню закону. Самовільне порушування правопорядку мусить мститися: воно приносить гірші наслідки, як невигоди громадянам, бо затруює душі і захитує рівновагу в упорядкованому суспільстві. Тому треба з усією суворістю, не оглядаючись на партійні користі, на впливи „лаббістів" та на союзницькі виборчі комбінації, поборювати прояви нехтування закону, чи це стосується нелеґального страйку, чи палення поборової карти, чи забороненої їзди до комуністичних країн, чи друкування летючок, в яких закликається вояків до дезерції. Толерування таких явищ — це толерування зла.

Суд над вільною думкою

Суд над письменниками Андреєм Синявським і Юлієм Даніелем у Москві ще раз звернув увагу всього світу на незмінні закони насильства над людиною, що панують в СССР. Перед Верховним Судом Російської Федеративної Республіки стали два відносно молоді письменники за те, що дозволили собі написати критично про життя у Совєтському Союзі, і ті свої твори надрукували за кордоном. В чому вина обидвох цих письменників? Совєтський прокуратор закинув Синявському і Даніелеві, що вони в своїх творах очорнили Совєтський Союз, і ті твори передали для друку під псевдонімами за кордон, щоб у такий спосіб скомпромітувати „родіну". Прокуратор підвів цю справу під першу частину 70-ої статті кримінального кодексу.

Хто ж ті наклепники, як їх називає совєтський прокуратор, які своїм критичним словом заподіяли Совєтському Союзові такої великої шкоди, що треба було їх поставити під суд і засудити на сім і п'ять років важких робіт в ізольованому таборі? Це не „буржуазні націоналісти" і не прихильники старого, царського режиму. Це люди, народжені й виховані в совєтській дійсності. Андрей Синявський народився у 1925 році, значить аж через вісім років після т. зв. жовтневої революції, у самій столиці червоної імперії — Москві. Він закінчив совєтську високу школу і дійшов до становища професора в Інституті Світової Літератури ім. Горького. Юлій Даніель народився також у 1925 році, в тій самій Москві, і, засвоївши деякі чужі мови, працював переважно як перекладач. Отже, на лаві обвинувачених два представники нової інтелектуальної еліти СССР.

Їх провина — це здібність вільно думати і відвага свої думки подати у літературних творах. І Синявський і Даніель признались, що вони написали твори, які стали доказом обвинувачення для совєтського прокуратора, признались, що передали ці твори за кордон, бо не сподівались, що їх надрукують у Совєтському Союзі. Але обидва письменники заперечили будь-яку свою провину перед державою чи народом. Вони заявили, що зробили так, як їм наказувало їхнє письменницьке сумління.

Два письменники, повністю виховані в дійсності соцреалізму, мали критичний погляд на цей накинений партією напрям, що його завдання контролювати літературу. Синявський заявив на суді, що — передаючи свої твори для друку за кордон — хотів звернути увагу світу на духові потреби совєтських людей.

Тож і суд у Москві — це не лише суд над двома письменниками, це суд тоталітарної системи над вільною думкою людини. Цей суд показав, що людині у Совєтському Союзі не можна мати своєї думки, а якщо вона цю думку має і висловить, за це чекає на неї засуд і кара, бо лише партія визначає, що і як можна думати.

Московський судовий процес дуже вимовний для всього світу, спеціяльно в період т. зв. культурного обміну. Цей процес доказав, що Москва не дозволить на обмін вільною думкою, а з творів західніх письменників вибирає і вибиратиме те, що їй корисне — що критичне й вороже для вільного світу. Засуд Синявського і Даніеля — це повторний доказ терору і насильства, що його стосує совєтський режим супроти вільної думки.

Богдан Галайчук

ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКА РЕАКЦІЯ НА ВИКЛИК РАШІДОВА

Буенос Айрес. — 7-го лютого представники всіх латиноамериканських держав, за винятком Мехіко, склали голові Ради Безпеки Об'єднаних Націй протест проти заяви, яку виголосив 7 січня на триконтинентальній конференції у Гавані член Президії Компартії СССР Рашідов. Прийшов момент, щоб зробити підсумки з тієї симптоматичної події.

21-го грудня Генеральна Асамблея ОН прийняла резолюцію проти інтервенцій, 2-га стаття якої стверджує: „Всі держави мають здержатися від організування збройної, субверсивної чи терористичної діяльности, що змагає до насильної зміни устрою іншої держави, від допомоги такій діяльності, її сприяння, фінансування, від під'юджування до неї або толерування її". Ґенезу тієї резолюції та її тло з'ясували ми у „Свободі" з 20 та 21 грудня: СССР запропонував резолюцію проти „клясичних" інтервенцій, щоб вдарити по ЗДА за висад у Домініканській Республіці і за резолюцію американської Палати Репрезентантів з 20 вересня м. р. — та кляті латиноамериканці дали свій контрпроєкт, 2-гу статтю якого ми навели.

В обчисленнях трапилася помилка — і стрільно, відбившись рикошетом, болюче вдарило по совєтських артилеристах. Дотепер заборона субверсії зобов'язувала лише в реґіональному міжнародному праві Західньої півкулі, на основі резолюції Консультативного Зібрання американських міністрів закордонних справ з 25 липня 1964 р; 21 грудня була вона апробована в універсальній площині. Бо хоч — згідно з панівною опінією — Генеральна Асамблея ОН не може творити нових міжнародноправних норм, моральна вага її резолюцій наявна.

Тактичний недолік тим болючіший, що трапився він ледве за три тижні перед сенсаційним виступом Рашідова на гаванській конференції, що творить зворот у совєтській поставі на підривному фронті.

Донедавна цю поставу знаменувала відома дволичність. Проголошуючи засаду мирного співіснування, Москва застерегла собі право допомагати у „визвольних змаганнях" колоніяльних та напівколоніяльних народів, але дотепер покликалася на це застереження хіба у відношенні Анголі чи Північної Родезії; вона не насмілювалася ображати латиноамериканських націй, називаючи їх американськими півколоніями, не насмілювалася також признатися до агресивности супроти них. Допомога для червоного підпілля йшла через Кубу і частинно через сателітну дипломатію; наприклад, у Буенос Айресі мусіло виконувати ту чорну роботу чехословацьке посольство, в Монтевідео — торговельна місія Північної Кореї. Совєтський амбасадор ніколи не бруднив своїх білих, виплеканих та виманікюрованих рук.

Хоч така тонка лінія прегарно служила справі світової революції, вона стала предметом гострої критики Пейпінґу і прихильних йому марксистських кіл Латинської Америки. Супроти обвинувачення в опортунізмі і реформізмі Москві не лишалося іншого виходу, як виступити одверто, скинувши тактично догідну маску. Це завдання доручено Рашідову, який 7-го січня заявив на триконтинентальній конференції в Гавані, що совєтський уряд підтримує революційні рухи в Латинській Америці, зокрема у Венесуелі, Колюмбії, Перу та Ґватемалі, тобто краях, де вже діє червона партизанка. А економічна комісія конференції поставила крапку над „і", уточнюючи, що йдеться про „активну фінансову й матеріяльну допомогу, включно з постачанням зброї та амуніції".

Провокація Рашідова викликала енерґійну реакцію на двобічній та збірній площині. Поодинокі латиноамериканські уряди звернулися до совєтського за вияснениям. Найенерґійнішою була реакція Уруґваю, де конто совєтської амбасади вже здавна поважно обтяжене; заносилося на зірвання уруґвайсько - совєтських дипломатичних взаємин, хоч покищо скінчилося на видаленні торговельної місії Північної Кореї.

У збірній площині виявило ініціятиву Перу — одна з чотирьох держав, що їх Рашідов назвав поіменно: 24 січня перувіянський представник в Раді ОАС зажадав, щоб та організація внесла протест та обвинувачення до Об'єднаних Націй. Уряд Перу дістав одноголосну підтримку всіх інших латиноамериканських урядів, за винятком мехіканського, який теж висловив „гострий протест проти підривної пропаґанди та інтервенціоністичних погроз" і висловився за збірний протест, але — проти того, щоб той протест видвиґнула Рада ОАС, бо вона, мовляв, не має політичних компетенцій. Мехіканський представник не з'ясував, чи, на думку його уряду, компетенція Ради обмежена лише цариною мистецькою чи може ще й спортовою. Традиційна мехіканська дяверсія сповільнила ритм — почалося гарячкове шукання компромісової формули, змарновано немало часу, бо кінець-кінцем протест до Об'єднаних Націй внесли всі латиноамериканські держави, за винятком Мехіко.

Коли відповідь латиноамериканських урядів була гідна, годі сказати те саме про реакцію громадської опінії. Лише в Уруґваю гаванська конференція була темою широких пресових коментарів. Арґентинські часописи по тій темі перейшли надто скоро до денного порядку. Окремі заяви в тій справі склали лише „професійні антикомуністи", об'єднані у дрібних, не надто репрезентативних організаціях типу Федерації Антикомуністичних Демократичних Організацій чи Латиноамериканського Протикомуністичного Фронту. Військові кола занепокоєні, що не зайняла становища до Рашідового виклику жідна політична партія (поза одним винятком, про який згадаємо). Ця мовчанка, мовляв, творить прикрий контраст до крикливих протестів проти висаду в Домініканській Республіці та проти резолюції Конґресу ЗДА.

Врешті 9-го лютого появився комунікат Соціялістично-Демократичної Партії, яка займає чітке становище до справи („вчорашні оборонці самовизначення народів" — мовляв, скинувши маску) і робить гірку рефлексію: „звертає увагу мовчанка, якою прийнято серед нас той виклик. Не чути жадного з численних голосів, що залюбки протестують проти ситуації в інших країнах чи міжнародних подій, до яких Арґентина не має відношення. В цьому випадку мовчанка є співвиною. Вона лише потверджує підозріле походження тих голосних, скандальних протестів, буцімто збірних і спонтанних, а насправді інспірованих тоталітаризмом..."

Лев Шанковський

ВИДАННЯ „ІСТОРІЇ УКРАЇНИ-РУСИ" АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

II

Справді, перед усіми цими виданнями, а передусім перед „Історією України - Руси" проф. Грушевського, відкривається колосальний ринок збуту в усіх цих країнах, де англійська мова є панівною (ЗДА, Канада, Велика Британія, Австралія, Нова Зеляндія, Південна Африка) або вживається як „лінґва франка" (Індія, Пакістан, Цейльон, Ґана, Ніґерія і ін.).

Покупець у цих країнах існує в постаті публічних, університетських та всяких інших бібліотек, які, зокрема в ЗДА та Канаді, не дуже рахуються з фондами на набуття книг і купують все, що може бути потрібне їхнім читачам. Таких бібліотек в англо - саксонському світі (без Індії і ін.) є понад 35,000, при чому тільки на нашому континенті існує 15,860 бібліотек у ЗДА (в тому числі 1,379 університетських) та 1,429 бібліотек у Канаді.

Немає найменшого сумніву, що тисячі з цих бібліотек набудуть „Історію України - Руси" проф. Грушевського, прізвище якого, як теж наукова вартість його праць, відомі історикам в усьому світі. Але з цих же причин купуватимуть не тільки вони, але й бібліотеки в усьому світі, не виключаючи СССР, червоного Китаю, Франції, Німеччини та Італії. У найскромнішому розрахунку можна прийняти, що найменше 2,500 комплектів „Історії України-Руси" пошириться серед цієї категорії покупців.

Для того, щоб це сталося, потрібно, врешті, порвати з дефіцитною продукцією української пропаґандивної літератури англійською мовою, яку, головно, надсилається бібліотекам та іншим особам безплатно. Бібліотекам книги треба продавати, а не дарувати. Небажані бібліотеками дарунки швидко знаходять дорогу до електричної печі, що їх має кожна шануюча себе бібліотека, або, в найкращому випадку, до різних таємних „стеків" у пивниці, де ці дарунки роками чекають на скаталогування. Отже, книги треба бібліотекам продавати, а для цього потрібно довести існування даної книги до відома людей, що відповідають за замовлення. Перед ними треба її реклямувати, і для цього служать відповідні оголошення (наприклад, у „Ди Лайбрери Джорнел"), проспекти, оплачувані рецензії у відповідних журналах (там же й оголошення), анотації у бібліографічних показниках та каталогах. Звичайно, українці, що їх слава Богу не бракує по бібліотеках і по університетах, можуть своїми інтервенціями дуже допомогти в набутті книги своєю бібліотекою чи школою.

Отже, приймаючи, що при відповідному бюджеті на реклями принаймні 2,500 комплектів розійдеться по бібліотеках, приймаючи, що принаймні чергових 500 комплектів можна буде продати приватним особам, майбутні видавці „Історії України-Руси" англійською мовою матимуть змогу реалізувати з її продажу 450,000 долярів при ціні 150 дол. за комплект (справді ціна для бібліотек не грає великої ролі). Віддавши з цього бюджету 10% на реклями, 25% на оплату перекладу й редакції, 50% на оплату паперу й друку, видавцям все ж таки залишиться поважна сума для продовження видавничого діла англійською мовою. Гадаємо, що в цьому приблизному розрахунку ми стояли на скромних і реальних підставах, що при одробині фінансового успіху легко ці цифри подвоїти. Бо ринок збуту для добрих книг англійською мовою необмежений, а такою доброю книгою є „Історія України Руси" проф. Михайла Грушевського.

Отже, слід братися за діло! Мобілізацію капіталу для нього, здається мені, найкраще провести організацією корпорації, головними акціонерами якої були б наші союзи, кредитові кооперативи, щадниці, існуючі видавництва та громадські організації. Деяку частину акцій треба було б віддати, через кредитові кооперативи, для розпродажу серед української громади. Ціна акцій не повинна бути високою, щоб у цьому ділі могли брати участь найширші кола нашої громади. Досвід з побудовою пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні доказує, що для доброї цілі у нашої громади завжди гроші знайдуться. Не можна сумніватися, що видання „Історії України - Руси" англійською мовою є такою доброю ціллю, що знайде зрозуміння й фінансову допомогу всієї української громади.

Кінець

ЦЕРКВА СВ. ВАСИЛЯ У ВОЛОДИМИРІ

27-го листопада 1965 р. в Академії на засіданні мистецької кураторії відбулася доповідь Ю. Перхорович а: „Хто і коли побудував церкву св. Василя у Володимирі за даними Я. Гаффмана". Доповідач окреслив постать за даними Я. Гоффмана". голови учительського Союзу, Директора Музею в Рівному та редактора „Рочніка Волинскєго", а потім — посла до ПольськогоСойму. Покійний усе життя присвятив дослідам Волині і склав докладну її бібліографію, яку, на жаль, знищили большевики 1939 року. Вже на еміґрації в Лондоні Я. Гоффман написав розвідку про церкву св. Василя у Володимирі та посилав її до польських журналів, але вони не прийняли її до друку. Незадовго до смерти, Я. Гоффман надіслав її Ю. Перхоровичеві з проханням — перекласти на українську мову і дати до якогось українського журналу. Доповідач переклав і додав свої зауваження.

Я. Гоффман дає огляд думок вчених-архітектів: російських, які побудову церкви відносять до 14 - 15 віків, польських, що вказують час на переломі 12 - 13 віків, та В. Січинського, що поділяє думку польських учених.

Леґенда, записана в літопису, подає, що церкву побудував св. князь Володимир у 992 році, після вдалого походу на Білих Хорватів. Кожний вояк приніс одну цеглину і протягом одного дня побудовано церкву.

Шукаючи розв'язання питання про побудову церкви св. Василя, Я. Гоффман спробував з'ясувати деякі обставини, за яких кн. Володимир прийняв віру Христову. З трьох припущень (кн. Володимир прийняв християнство з Візантії, прийняв у Києві і з Болгарії), Я. Гоффман прийняв теорію болгарську. Ображений на греків за зволікання зі шлюбом царівни Ганни, кн. Володимир прийняв церковну зверхність Болгарії, від якої сподівався більшої незалежности. Цим зв'язком з Болгарією, Я. Гоффман пояснює ту обставину, що князь призначив до міста Володимира єпископом болгарина Степана.

Для звеличення своєї столиці, новопризначений єпископ побудував церкву св. Василя, на честь патрона кн. Володимира — святого Василя. Побудував за взірцем знаної йому церкви у Преславі. Впливи Преслава підтверджують знахідки в Києві черепків з виробів, зроблених за взірцями преславських.

Гоффман детально зупинився на камінній плиті з невідчитаним написом, яка знаходилась у стіні при-бічних дверях церкви. На його замовлення, цей напис досліджував С. Томашівський і прийшов до висновку, що це нагробок якогось ченця з 15 віку. Хоч напис зроблено кирилицею, але вчений не міг його прочитати. Праця С. Томашівського знищена большевиками, але Я. Гоффман читав її у рукописі і коректі.

У своїх „зауваженнях" Ю. Перхорович звертає увагу на те, що шлюб царівни Ганни не міг затриматися, бо імператори потребували війська негайно і це військо (6,000 піхотинців) кн. Володимир їм прислав. Але думка, що кн. Володимир прийняв зверхність Болгарії, цілком правдоподібна і підтверджується не лише жвавими зносинами з Болгарією, але й фактом прийняття звідти Богослужебних книжок.

Аналізуючи суперечливі відомості джерел про охрещення Володимира у Києві і Корсуні, доповідач висунув припущення, що він був охрещений початково аріянином (аріянство тоді було поширене на Русі) в Києві, а перед шлюбом з царівною Ганною прийняв православну віру, з чого вийшло два охрещення.

Перейшовши до історії церкви св. Василя, доповідач звернув увагу на те, що місто Володимир (Давніше Лодимир) існувало щонайменше 1500 літ перед кн. Володимиром та що в ньому ще перед Степаном Болгарином було 5 чи 6 єпископів.

Поруч із церквою св. Василя ленінградський археолог Каргер розкопав у 1958 році фундаменти великої церкви, знищеної сильною пожежею. З цегли погорілої церкви, на його думку, побудовано церкву св. Василя, але значно пізніше ніж за князя Володимира.

Плита з написом, яка була на стіні церкви, вивезена у 1915 р. до Хофатії, і де вона вона тепер — невідомо. Московське Археологічне Товариство ще 1865 року прочитало на ній дату „6702", тобто 1194 рік, але, на думку доповідача, для цього твердження нема підстав. Владика Митрополит Іларіон, на підставі палеографічних особливостей, вважає, що цей напис зроблено раніше ніж в одинадцятому віці. На думку доповідача, це — найстарший напис кирилицею.

Н. Н.

ВІДЗНАЧЕННЯ ДЛЯ МИСТЦЯ О. БУЛАВИЦЬКОГО

Американська телефонічна агенція „Нортвестерн Белл Телефон Систем", випускаючи стінний календар, розписала конкурс на 12 картин, які прикрашують поодинокі місяці.

В конкурсі, з-поміж 700 картин, зразу вибрано 28 а тоді 12, які і нагороджено. Серед тих 12 і картину українського мистця Олекси Булавицького з Міннеаполісу — „Стара баржа".

С. Риндик

ДОЛЯ ІДЕАЛІСТА

(8)

Першою думкою було піти до Черкуша і поставити рішучу вимогу: негайно зробити нотаріяльний запис садиби. Але стримався... Стримався, щоб згаряча не наробити якихось дурниць і тим самим не втратити дорогої садиби.

— Насамперед добре обдумати справу, — сказав собі. — Обдумати і аж потім ударити, але стратегічно.

Вирішив ударити так, щоб старий шахрай не мав ані змоги опам'ятатися і щоб не бачив іншої ради, як тільки відписати ту садибу.

І так зробив. Ударив, аж коли прийшла неділя — вінчання і перший день весілля.

Усе було готове: і варене, і печене, і наїдки, і напитки, і всякі марципани, геть усе. Вінчання мало відбутися зараз же по Службі Божій. Молода прибралася, дружки теж, а найшвидше Ліда. Чекали тільки на молодого з дружбами. І ось, замість молодого, з'явився хлопець, післанець від жениха, подав Черкушеві листа і пішов. А в листі стояло:

„До Високошановного Пана Івана Черкуша.

Щоб не було між нами ніякого непорозуміння, прошу ласкаво перед моїм вінчанням із Вашою дочкою Марусею зробити в нотаря формальний запис на її віно садиби. Нотар має вже всі належні інформації і чекає на Вас у своїй канцелярії. В разі Вашої згоди прошу негайно повідомити мене, щоб не затримувати акту вінчання. Максим Рекоша".

Ця записка приголомшила Черкуша, і він тільки руками розвів.

— Що за лист? Від кого? — запитали разом жінка і дочка

— Від Максима... — промовив прибитим голосом старий.

— Від Максима?! А що пише? Що сталось?

— Пише, щоб записати йому якусь садибу.

— Садибу? Яку садибу?

— Не знаю... — і Черкуш зніс плечима.

— А чому записати? — спиталася стара

— „Чому? Чому?" Питаєшся, як мала дитина. Хоче віна!

— А ти йому щось обіцяв?

— Ніколи й нічого. То якісь дармограї пустили поголоску, що я даю за Марусею якусь садибу. Нам на зло. І він мені ніколи нічого не казав.

Маруся вихопила з батькової руки листа, прочитала, кинула ним об землю, впала на стілець і гірко заплакала. Це сильно подіяло на Черкуша.

— Не плач, Марусю! Не плач, дитино моя! — сказав, глибоко зворушений слізьми дочки. — Не плач! Я негайно іду до нотаря і відпишу тобі садибу! Негайно! Не плач, моя маленька.

— Ні! Боже борони! Ніякого нотаря! Ніякої садиби! — скрикнула Маруся і стала обтирати сльози, що безупину ринули з її очей. — Він бере не мене, а віно, а садибу. Такого жениха я й на поріг не пущу. Кінець!

І знов упала в плач.

Мала Ліда не розуміла, що сталося, і водила очима від одного до одного, але серцем відчула, що стряслася якась біда і загрозила небезпекою для шлюбу.

— Тіточко, — спитала стиха Марусину матір, — чого Маруся плаче?

— Та через того жениха. Знorовився!

Лідочка знала, що часом норовляться коні. А коли це стається, то знала, що ніяка бійка, ніякі батоги, ніякі пужална не спроможні зрушити їх з місця. Тільки ласкою, тільки лагідним словом можна укоськати їх. Це Ліда бачила не раз. Тож нікому нічого не кажучи, непомітно вибігла з хати і чимдуж побігла до жениха. Побігла так, як була вбрана до шлюбу. Накручені з кіс пуклі метлялися на всі боки, наче їх вітер буйний роздував. Рекоша проживав на сусідній вулиці, і треба було досить далеко бігти. Проте Ліда не спинилася ні перед чим. Навіть собаки, заскочені незвичайним видовищем, пороззявляли морди і мовчки дивилися, а деякі від страху поховалися, попід що бачили. Прибігши на місце, Лідка застала в хаті, крім самого Рекоші, ще кількох хлопців. Були святочно повбирані. Мабуть, дружби.

Поява дівчинки зробила на всіх не абияке враження. Сам жених підхопив Лідочку на руки і посадив собі на коліна.

— Що доброго скажеш, Лідусю? — спитався дитини.

— Маруся дуже плаче за вами. Ідіть швидше! — проловила, задихавшись, Ліда.

— То добре, що плаче: промиє собі очі, бо дуже чорні. А я тим часом почекаю на тебе, бо я люблю сині очі, оттакі, як у тебе.

Ліда побачила, що Рекоша сильно зноровився, коли аж таке говорить, і рішила взяти його якнайбільшою ласкою. Тож тісно притулилася до нього, обняла своїми ручками за шию і заплакала дрібними слізьми, примовляючи:

— Прошу вас, ідіть до Марусі, вона така бідна, так плаче.

Але нічого не помогло. Ні просьби, ні ласки, ні дитячі сльози не зм'якшили норовистого серця Рекоші. Він твердо ждав на нотаріяльний запис садиби і не вернувся. Маленька Ліда мала нагоду переконатися, що коні добріші, ніж люди, що норовистого коня можна власкавити, а норовисту людину ні.

Стратегічний плян Рекоші не вдався, і він багато втратив: утратив садибу, даремно витратився на дві дорогі сукні — для Марусі і для Лідки, заплатив за шлюб, а що найгірше — викликав проти себе страшно обурення серед усього без вийму жіноцтва. Жіноча стихія, без жадної змови й намови, стала по боці покривдженої Марусі і запалилася великим гнівом проти Рекоші. А серед чоловічого роду Рекоша став посміховищем, бо показав, що пристаркуватому парубкові не так легко женитися, як комусь здається.

(Далі буде)

Серце повне любови й відданости

(На свіжу могилу сл. п. Надії Капустянської)

Коли ми бачили рік тому сл. п. пані Надію генералову Капустянську, обличчя її носило сліди болю, бо вона була важко хвора. Але очі світились усмішкою, тією вічною усмішкою, що була відбиткою серця, повного любови й відданости, повного бажання допомогти й потішити.

— У мене дітей нема, ви всі мої діти, — любила вона говорити до знайомих п. генерала Капустянського, до його співробітників і підвладних, ще на фронті, чи пізніше, коли їй довелось бути дружиною визначного діяча на еміграції.

Ледве трималась Покійна на ногах понад рік тому, але прийшла на Панахиду по сл. п. полк. А. Мельникові. Розпитували ми її про стан здоров'я. Не хотіла про це говорити, а просила передати привіт і вислови співчуття пані полковниковій, просила покласти від неї квіти на могилу сл. п. голови Проводу ОУН, коли будемо на похороні. Ця бо людина найменше думала про себе, завжди турбуючись іншими.

19-го січня, після довгої й важкої недуги, що почалась після автомобільного випадку 1960 р., померла в лікарні у Ст. Кармен коло Парижу, вірна подруга життя ген. Капустянського, Надія з дому Фредкіє-Самойлова. Останні місяці була вже паралізована, але в уяві всіх, хто її знав, в уяві родини, що її доглядала, в уяві чоловіка й сестри Людмили, що опікувалась нею, як власною дитиною, залишиться назавжди її усмішка, з якою вона провела все своє важке життя, переносила всі розчарування, всі злидні й усі страждання довгої недуги. А життя ж її заповідалось зовсім не так...

Народилась пані Надія 1893 р. у Петербурзі, в родині державного службовця. Покінчивши освіту, познайомилась 1909 р. з молодим і многонадійним студентом Академії Генерального Штабу. За рік вони одружились. Її чоловік блискуче захистив дипломову працю про ролю летунства в майбутній війні, виказуючи незвичайну передбачливість, і молоде подружжя виїздить до Вильна, куди призначено капітана ген. штабу на службу.

Чотири роки подружнього щастя до смерти викликали радісну усмішку в Покійної, викликають радісний спогад і у п. генерала. Але незабаром приходять важкі часи. Молодий капітан відходить на фронт 1914 р., дружина переїздить до батьків. Приходить революція. Полковник М. Капустянський відразу стає в розпорядження молодої Української Держави, займаючи пост начальника штабу дивізії в українізованому корпусі ген. Скоропадського.

А що ж з дружиною? Як поставиться вона до „авантури", якою в очах її родини буде все дальше життя її чоловіка? Дружина вірить в свого чоловіка, поділяє його ідеали й готова з ним ділити добро і зло. Вона без вагання переїздить до Житомира, назавжди забуває Петербург і стає серцем по боці Української Держави й тих, що борються за неї. Ми не знаємо, яку трагедію переживала Покійна від цього менту. Але знаємо, що раз ставши на український шлях, вона не зійшла з нього, не оглядаючись на своє минуле, на своє походження, на те, що родина залишилась в іншому таборі.

У 1918 р. полк. М. Капустянський не шукає затишку. Він по боці Директорії і після її перемоги стає спочатку Ген. - Квартирмайстром Української Армії, а згодом начальником оперативного Відділу Ген. ШтабуДілової Армії. Дружина — завжди з ним. Більше у вагоні, як у кватирі. Люблена усіми, бо завжди думала про інших, весела, що сміялась в найважчі хвилини небезпек, підбадьорюючи всіх.

Коли починається бунт от. Оскілка, ген. М. Капустянського висилають на переговори до Рівного. Оскілко його арештовує і наміряється розстріляти. Дружина рветься їхати „його рятувати". Треба було не мало переконувань з боку Гол. Отамана й полк А. Мельника, щоб її стримати від цього рисковного кроку.

Після катастрофи на фронті, наприкінці 1919 р. Капустянські опиняються в Ланцуті. Пані Надія дістається сюди сама, везучи архів генерала. Вона цей архів і упорядковує і вона в найважчих умовинах заохочує та допомагає написати одиноку в своєму роді працю „Похід Українських Армій на Київ і Одесу".

Знову різні з'їзди й переїзди і в 1921 р. подружжя опиняється у таборі в Каліші. Згодом вдається вирватися на приватне помешкання. Війна закінчена й треба шукати пристановища поза „союзною" Польщею. Озивається сестра Покійної, пані Людмила, що вже переїхала до Франції. 1923 р. добуває вона дозвіл на переїзд Капустянських до Франції.

Париж. Мрія багатьох, але мрія гірка на практиці. Тут вони опиняються без жадних засобів, без знання мови. Певно, можна б влаштуватися завдяки чужій допомозі, але це не випадає генералові Української Армії. Це розуміє пані Надія і йде на працю до фабрики. Тоді приходить інша можливість: дістати допомогу від своїх, але з чужого джерела. Ген. М. Капустянський радиться з дружиною, для неї нема ніяких сумнівів: буде працювати, щоб чоловік міг зберегти свою совість, щоб міг боротися на тих позиціях, яких вимагає його честь.

Старається пані Надія уможливити чоловікові працю, коли став він Членом Проводу УН, як може. Закладає підприємство, але воно вмирає в часи кризи. Робить усе можливе, щоб в хаті було затишно, хоч не про таке життя мріялось, коли одружувалась з молодим капітаном... Але вона раз назавжди віддала своє серце чоловікові й його справа є її справою. Плаче, коли в бурхливі часи Карпатської України п. генерал виїздить на схід. Але розуміє, що це трагедія поневоленого народу, в якій ніхто не смів стояти осторонь. Скільки українських жінок виявили стільки зрозуміння?!

Наступає довга розлука, що триває понад 10 років. Після неї подружжя знаходиться знову, хоч не має змоги жити разом через матеріяльні причини. І це переносить Покійна стоїчно, допомагає чоловікові бодай тим, що дає собі раду сама, щоб він міг займатися тим, чому присвятив себе без решти. І саме при отому „даванні собі ради" трапляється важкий автомобільний випадок, після якого пані Надія важко хворіє до смерди. Сестра Людмила продовжує Покійній життя своєю опікою.

Багато в Парижі людей зобов'язані пані Надії. Та чи тільки в Парижі, чи тільки у Франції? Багатьом простелився звідси шлях в дальші світи, але в Парижі їм пані Надія і пані Людмила допомогли — помешканням, допомогою леґалізуватись, допомогою в знайденні праці. Пані Надія до українців ставилась так, що й дім своєї сестри віддавала їм. Не забудуть її й у Мюнхені, де вона відвідувала п. генерала й де здобула собі серця усього оточення своєю привітливістю, добротою та побожністю.

Похорон Покійної відбувся у Верней коло Парижу, де жила родина. Віддати останню послугу прийшли друзі й приятелі Капустянських та Родина й знайомі Покійної. Між присутніми була пані Софія Мельник, Голова ПУН. З Мюнхену прибув д-р Я. Маковецький та Впреп. о. митроф. прот. Паладій Дубицький, щоб правити жалобні відправи разом з о Михайлом Єремієвим.

Вічна пам'ять тій, що завжди вміла посміхатися, у найважчі хвилини віддаючи любов ближньому, а горе залишаючи собі.

О. Жд.

З нагоди вінчання дочки
ЛІДІЇ ЛЯРИССИ ОСТАП'ЮК
з
інж. ЙОСИПОМ ПАТРИКОМ ГОРЕНОМ
жертвують 20 доларів на Український Католицький Університет в Римі
Евгенія і Богдан ОСТАП'ЮКИ
в Маямі

Патріярхат та Богослужебники...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

будучому законодавству, тому, що ця міра зв'язків не мусить бути все і всюди однакова.

3) Чи українська Церква вже перейшла на патріярший устрій? В ч. 10 Декрет уділяє ті самі права Верховному Архиєпископові, що патріярхам, однак не всім, а тільки тим, що є головою даного Обряду. Загально в патріярших Церквах можуть бути Верховні Архиєпископи, але вони не є головою свойого Обряду, бо ним є патріярх (нпр., Атенський, чи Кипрський — грецькі Архиєпископи). В не-патріярших Церквах Верховний Архиєпископ має ті самі права, що патріярх.

В неділю 6-го лютого проф. П. Ковалів, колишній професор Київського Університету і теперішній професор УВУ, доповідав про „Літургічні Особливості в Давніх Українських Богослужебниках", що незвичайно зацікавили й захопили всіх питомців. Проф. П. Ковалів вияснив, що Божественна Літургія чи Служба Божа в перші віки християнства не була одноманітною для всього християнського світу і навіть не була записана. Припускають, що Василий Великий (помер 379 р.) перший залишив літургію на письмі. Пізніше її скоротив Іоан Золотоустий.

Найдавніший список служебників зберігається з 8-го ст. в Ватиканській Бібліотеці. Літургія Василія Великого стоїть там на першому місці, а Іоана Золотоустого — на другому місці. Ці літургії протягом століть зазнали змін і доповнень. Обидві літургії містили тільки молитви священика чи єпископа. Лише пізніше з'явились такі піснопіння, як: „Єдинородний Сине", „Святий Боже", „Херувимська пісня", „Чеснішу від херувимів", потім читання чи спів „Вірую", більша частина єктеній після євангелії, спів тропарів перед малим входом, яких немає в давніх служебниках, та ін.

На східньослов'янських землях, зокрема на Україні існували дві редакції служебників: стара домонгольського періоду і нова — переклад на слов'янську мову митрополита Кипріяна з грецького служебника патріярха Філотея. Обидві редакції мали численні особливості й відмінності.

Насамперед неоднакове розміщення літургій. В служебнику Варлаама Хутинського XII ст., що зберігся з домонгольського періоду, літургія Василія Великого, за давньою традицією, стоїть на першому місці, що могло б свідчити, що ця літургія була основою. Але проти такого припущення говорить факт, що в Літургії Василія Великого часто зустрічається посилання на літургію Іоана.

Звідси може бути висновок, що в XII ст., а може й раніше, на східньослов'янських землях для евхаристійних відправ користувались більше літургією Іоана Золотоустого, а літургія Василія Великого була призначена на певні дні хоч за традицією в служебниках вона займала перше місце.

Тільки з 13-14 ст., змінено порядок розміщення літургій: Літургію Іоана Золотоустого поставлено на перше місце. Про це свідчить досліджений проф. П. Ковалевим служебник 14 ст., де на першому місці стоїть літургія Іоана.

Взагалі щодо розміщення літургій, то, як стверджує проф. П. Ковалів, лише в служебнику Варлаама 12 ст., літургія Василія Великого стоїть на першому місці. У всіх служебниках 14 ст., подано зворотний порядок: літургія Іоана стоїть на першому місці. Більше того, навіть у служебнику Варлаама 12 ст., хоч літургія Василія стоїть на першому місці, проте вказується в ній, що повний чин написаний „в Івановій службі". А це вказує, що вже в служебниках 12 ст., основною вважалась літургія Іоана, а зворотній порядок треба вважати традицією.

Крім того, проф. П. Ковалів стверджує, що в служебниках 13-14 ст., не було одностайности щодо змісту, ані щодо порядку розміщення молитов. Але фактом є те, що в 14 ст., з'являється чимало нових додатків, яких не було в служебниках 12 ст.

Він стверджує також, що в дослідженому ним служебнику 14 ст., крім двох заамвонних молитов в літургіях Іоана Золотоустого і Василія Великого, є ще 14 заамвонних молитов на всі важливі свята року, починаючи від Різдва Христового, молитов високого релігійного піднесення.

Проф. Ковалів свою доповідь ілюстрував текстами служебників 14 ст., що дало можливість слухачам і зокрема студентам познайомитись із рукописними зразками служебників 14 ст.

„Новий театр" — це новостворений український ансамбль, якого режисером є Володимир Лисняк. Прем'єра театру — „Камінний господар" Лесі Українки, заповіджена на 2-го квітня. На фото: Володимир Лисняк (в ролі Дон Жуана) підчас проби. Біля нього — Христина Прокоп (Донна Соль).

Нюарк, Н. Дж.

ВИСТАВА ОПЕРЕТИ — „ЧОРНОМОРЦІ"

13-го лютого громада Нюарк, гостила в себе Український Оперний Ансамбль із Ню Йорку з виставою-оперетою М. Старицького: „Чорноморці". У загальному вистава пройшла успішно, коли відкинути малі відхилення технічної натури.

Стрижінь оперети творять артисти оперових сцен — Т. Лихолай, А. Шерей, І. Гош, Л. Рейнарович, Р. Тимчук, С. Крижанівський, але і молоді адепти, як Х. Карпевич та В. Жила - Наливайко додержують рівного кроку своїм партнерам.

Представник музичного світу нашої громади співочого товариства „Трембіта" О. Питляр подала кіш із цвітами та побажала успіху ансамблеві, а з рамени УМІ, його голова, п-і Дарія Каранович, не пожаліла теплих слів висказаних під адресу ансамблю та з рамени Хору при церкві св. Ів. Хрестителя, що був спонзором вистави, промовив його диригент, М. Добош. Всі представники підчеркали конечність існування театру, як великого виховного чинника тоді, коли молодь присднюється до праці поодиноких громад на терені Америки. Театр, а маю на думці Український Оперовий Ансамбль, що почав діяти не на слові, а ділі та гуртує в своєму гурті ентузіястів, може розвинути тільки тоді свою повну діяльність, коли зустріне беззастережну піддержку не лише моральну але й матеріяльну нашого громадянства, як його глядача та відборця. Відвідуймо театр самі, та за руку приводімо і дітей наших, а напевно і вони полюблять його.

„Чорноморці", що їх фабула сягає 50-их років минулого століття, відкривають вірно наш тодішній побут та виявляють красу нашого строю - одягу тодішнього часу.

Потребу існування театру підкреслила наша громада своєю приявністю на виставі, що помимо дуже неприятливої погоди майже вщерть виповнила залю. Нарід любить театр, та хоче свого театру.

С. Крижанівський, що являється душею ансамблю, подякував представникам за побажання, та висказав такі питоменні слова, що їх наводжу: „Це вже не перша вистава нашого ансамблю, алі при доброму зрозумінні громадянства і не остання. Ми стараємося вложити все наше уміння та силу нашу, а ви, шановні, оцініть належно це наше велике зусилля".

Цілість вистави - оперети доповняла оркестра, хоч у малому складі та все таки під проводом свого диригента О. Стратичука звучала чисто та приємно.

Після вистави члени Хору при церкві св. Ів. Хрестителя угощали артистів чаєм та солодким.

М...к.

Ню Бронсвік відзначив 22 січня

Ню Брунсвік. — Громада Ню Брунсвіку відзначила роковини незалежности і соборности Української Народної Республіки святково і врочисто. В день свята делегація місцевих українців під проводом голови УККА — Відділу на Ню Брунсвік й околицю інж. Ярослава Букачевського відвідала посадника Ню Брунсвіку Честера Павлюса, який підписав проклямацію про встановлення Українського Дня Незалежности. В делеґації взяли участь місцевий парох о. В. Танчак, представники українських організацій, як теж і наша молодь. В неділю, 6-го лютого відбулась святочна імпреза, що її виповнили виступи місцевих мистецьких сил. Головну частину програми виконав хор, що його недавно зорганізував і веде інж. П. Грабович. У святі взяли активну участь пластуни, студенти і танцювальна група.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В оповістці про смерть бл. п. д-ра М. Шлемкевича („Свобода" за 16 і 17 ц. м.) трапилася помилка, що її тут виправляємо: число телефону ред. Ярослава Зарембі, який відає організацією похорону, є: (Code 201) Elizabeth 4-4617.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВПІ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК ч. 17.

М. Балабан, Гюстон	$24.00	І. Витак, Піскатавей	1.00
Д-р М. Кузьмович, Вабілон	8.00	Ю. Возьний, Нортамберленд	1.00
Ю. Гайовий, Ню Йорк	6.00	М. Ґереці, Олбани	1.00
Н. Н. — Ню Йорк	6.00	Н. Гарбер, Філядельфія	1.00
І. Сироїд, Еспаньйоля	5.00	П. Ґура, Вруклин	1.00
Л. Храплива, Ню Йорк	5.00	П. Дубинецький, Парма	1.00
І. Боднар, Елизабет	3.00	Д. Єсен, Вотервліт	1.00
Є. Вурбелля, Ірвінґтон	3.00	С. Загрибельний, Бруклин	1.00
В. Вурдьо, Маскоґі	3.00	М. Заплітний, Вунсакет	1.00
Д-р В. Н. Ґерент, Вест Гартфорд	3.00	С. Зелінка, Шикаґо	1.00
А. Дідик, Шикаґо	3.00	Т. Калитовський, Дітройт	1.00
П. Джус, Шикаґо	3.00	Д-р І. Карапінка, Ірвінґтон, Н. Дж.	1.00
І. Доцик, Боллстон	3.00	Р. Климкович, Пукіпсі	1.00
М. Ківаціка, Ню Йорк	3.00	О. Корсунський, Ст. Пол	1.00
О. Кондзельський, Кліфтон	3.00	О. Кудрик, Йонкерс	1.00
М. Космина, Толідо	3.00	Д. Лукиник, Вунсакет	1.00
Т. Кривов'яз, Шикаґо	3.00	М. Ляшенко, Шикаґо	1.00
М. Левенсон, Філядельфія	3.00	П. Макогон, Рочестер	1.00
О. Ліщинський, Шикаґо	3.00	А. Маланяк, Дітройт	1.00
В. Паньків, Честер	3.00	О. Маруненко, Бетлегем	1.00
С. Савка, Ню Йорк	3.00	М. Міщенко, Шикаґо	1.00
П. Сиротюк, Гамбольдт	3.00	І. Мокринський, Ірвінґтон, Н. Дж.	1.00
В. Тукало, Тавертон	3.00	П. Мудрий, Балтимор	1.00
Т. Чафай, Олд Фордж	3.00	А. Нароґович, Тейлор	1.00
В. Чолій, Йонкерс	3.00	Б. Островський, Оshава	1.00
Д-р І. Андрусяк, Дітройт	2.00	В. Робак, Гартфорд	1.00
Г. Бодаріва, Енґлвуд	2.00	М. Романчук, Шикаґо	1.00
Ю. Ґудлік, Шикаґо	2.00	І. Рудакевич, Пассейк	1.00
Я. Дацків, Бруклин	2.00	В. Сабатюк, Дітройт	1.00
В. Дідик, Дітройт	2.00	А. Смішко, Бронкс	1.00
А. Дорошенко, Шикаґо	2.00	Д. Степаненко, Ірвінґтон	1.00
Л. І. Івасків, Балтімор	2.00	С. Стожик, Ґеттисбурк	1.00
П. Карпів, Маспет	2.00	І. Супруненко, Бруклин, Огайо	1.00
М. Костів, Ґардена	2.00	Г. Тимчій, Бріджтон	1.00
С. Коцюба, Денвер	2.00	І. Трегубчук, Арлінґтон Гайтс	1.00
З. Круцько, Вінніпеґ	2.00	Р. Трешньовський, Брексвілл	1.00
І. Лобай, Ню Гейвен	2.00	Б. Томашівський, Вуддейл	1.00
А. Моралевич, Денвер	2.00	А. Феник, Вотерліт	1.00
В. Овсяник, Бріджпорт	2.00	І. Фур, Клівленд	1.00
В. Павленко, Бруклин	2.00	З. Хабурський, Скарборо	1.00
В. Палідвор, Ню Йорк	2.00	Л. Хабурський Скарборо	1.00
Д-р С. Парфанович, Дітройт	2.00	О. Хабурський, Торонто	1.00
С. Петрій, Шикаґо	2.00	О. Хабурський, Скарборо	1.00
Л. П. Романюк, Кресцент Сіті	2.00	Р. Хабурський, Скарборо	1.00
А. Рудницький, Монтреал	2.00	Р. Хабурська, Торонто	1.00
А. Рутецький, Пенсавкен	2.00	І. Хигрин, Ст. Пол	1.00
П. Слободян, Бруклин	2.00	М. Хитра, Елизабет	1.00
С. Терентюк, Клівленд	2.00	Т. Хоминяк, Пассейк	1.00
М. Хомик, Флинт	2.00	І. Худоба, Ню Йорк	1.00
А. Чопек, Маттапан	2.00	П. Чухрій, Сінсіннаті	1.00
Д. Близнюк, Гартфорд	1.00	О. Юр, Філядельфія	1.00
В. Бойко, Лос Анджелес	1.00	В. Яцикевич, Кентон	1.00
В. Вербяський, Елкгарт	1.00		

Шикаґо, Ілл.

ОРГАНІЗАЦІЇ МОЛОДІ ВІДЗНАЧИЛИ СВЯТО КРУТ

6-го лютого молодечі організації Шикаґа: МУН, ОДУМ, ПЛАСТ, осередки СУМА ім Павлушкова, Богуна та Крут, ТУСК „Обнова", ТУСМ та Українська Студентська Громада відзначили річницю бою під Крутами. Вже увійшло в традицію, що рік-річно одна з молодечих організацій є відповідальна за переведення крутянської імпрези. Минулого року відповідальним був Пласт, цього року СУМА, а слідуючого ОДУМ і т. д.

В церквах відправлено по поляглих героях Крут Панахиду. Делеґація ОДУМ-у в одностроях була присутня на Панахиді в церкві св. Володимира, св. Софії та св. Миколая, а Пласт і СУМА в церквах св. Володимира і св. Миколая

Увечері в домі СУМА відбулася святочна академія, програму якої виповнили виступи ОДУМ-у, СУМА та Пласту. Програму розпочато відспіванням українського гимну, на сцені в той час стояли з прапорами члени СУМА і ОДУМ-у як почесна стійка.

Академію відкрив вступним словом член СУМА ім Павлушкова Мирон Куляс, а святочне слово прочитав член Пласту Юрій Миськів. Струнний ансамбль ОДУМ-у під керівництвом Анатолія Луппо виконав в'язанку українських народніх мелодій та марш.

Вірш „Крутянцям" — А. Коссовської продеклямував член СУМА ім. Крут Л. Онруг. Молодший квартет дівчат ОДУМ-у виконав дві пісні, а духова оркестра СУМА ім. Павлушкова під мистецьким керівництвом М. Голіяна виконала марш (музика Пуччіні) та український марш. Сцену для імпрези оформив Олександер Боровський.

О.К.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Замість квітів на могилу
бл. п. ОЛЬГИ з Войтовичів ЧЕРВІНСЬКОЇ
та
бл. п. інж. МИХАЙЛА КУНІНСЬКОГО
складають 30.00 долярів
на Український Католицький Університет в Римі
Володимир і Галя ТИМЦЮРАК
Богдан і Тамара ТИМЦЮРАК
і Дарія НАГІРНЯК

ГОЛОВНА УПРАВА
СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ДЕМОКРАТІВ — СУНД В АМЕРИЦІ
з глибоким жалем сповіщає Членів Союзу і все Українське Громадянство про смерть Визначного Громадсько-Державного Діяча, Голови Українського Науково-Публіцистичного Інституту
†
св. п. Д-ра МИКОЛИ ШЛЕМКЕВИЧА
Родині Небіжчика висловлюємо наше глибоке співчуття.

В ІМЕНИ ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛИКИ В ЕКЗИЛІ
ПРЕДСТАВНИЦТВО ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ В США
з глибоким смутком і жалем сповіщає наше суспільство про невіджалувану смерть видатного Державного Мужа й Науковця

Д-ра МИКОЛИ ШЛЕМКЕВИЧА
Родині Небіжчика складаємо вирази сердечного жалю й співчуття.

СПОРТ

Редагує: В. Сохан

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

„Чорноморська Січ", Ню-арк, — відбуде зустріч із дружиною Айріш - Амерікенс у четвертому вечері сімкового футбольного турніру Шейфера в п'ятницю, 18-го лютого о год. 7:30 в залі Арморі в Петерсоні, Н. Дж. Змагання січовиків будуть першими в цьому крузі гор. Після них відбудуться ще такі зустрічі: Мадярський СК — Молфетта, Петерсон — Гобокен, Алберона — Пассейк, Ґаледон — Санта Крос.

УСК Ню Йорк — Н. Й. Гунґарія, мистецькі змагання „Великої Десятки" Німецько - Американського Футбольного Союзу відбудуться в неділю, 20го лютого, о год. 3:15 по полудні на грищі Метрополітан Овал при Андрюс Евню в Маспеті, Н Й.

Лещетарські першості УСЦАК — відбудуться в неді- місцевості Mont Blanc, St. Faustin, Quebec, при шляху ч. 11 на 65 миль на північний захід від Монтреалу, Квібек у Канаді. В програмі змагань Централі з'їздовий біг, крутобіг і альпейська комбінація для чоловіків та жінок. З Ню Йорку виїжджає на ці змагання вже в п'ятницю вечором прогулька автобусом, яку організує КЛК Ню Йорк.

ВИСВІТЛЕННЯ ФІЛЬМУ УСК — ГАНЗА

В домівці УСК-у при 12 Ст. Марк Плейс в Ню Йорку буде висвітлений в неділю 20-го лютого, о год. 6-ій вечором, зараз після футбольних змагань, фільм із фінальнихзмагань УСК з Ганзою за першість ЗДА 1965 року. В цьому фільмі, який накрутив продуцент п. Ярослав Кулинич, буде показаний перебіг змагань дружини УСК-у у фінальних грах у Ню Йорку та в Шикаґо.

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — „МОЛФЕТТА" ФК 5 : 1

Петерсон, 11-го лютого. — Третій вечір футбольного сімкового турніру Ліги Шейфера пройшов під знаком невдач італійських клюбів. Переможці: українська, ірляндська і три німецькі дружини, стрілили імпозантну кількість — 17 воріт, а пропустили тільки — 4. Найкращими „бомбардирами" з усіх 5-ти зустрічей виявилися знову українські футболісти, які цим разом розгромили італійську Молфетту — 5:1. В складі названого клюбу між іншими, змагаються визначні змагуни Американської Футбольної Ліґи і також один український футболіст, Володимир Калиновський.

В змаганнях з січовиками італійці не змогли дорівняти нашим футболістам, які в цьому турнірі показали найгарнішу технічну гру, та добру дружинову співпрацю. Вже в 3-ій хвилині „Ч. Січ" вела 1:3 із стрілу Снилика. Другі ворота для „Січі" здобув В. Німерчинський в 7-ій хвилині, та вкоротці після цього Віктор Форнеро (змагун Бостон Тайґерс) гарним стрілом здалека змінив вислід на 1:2. Перед закінченням половини дальші два ґолі для „Ч. Січі" стрілили: Чижович в 10-ій і Савицький в 13-ій хвилині зустрічі.

Перебіг гри не змінився і в другій півгрі. „Ч. Січ" мала дальше перевагу, але здобула тільки одного ґоля, що його стрілив в 25-ій хвилині Чижович. Після цих змагань „Ч. Січ" висунулася в показнику гор на перше місце. Склад „Ч. Січі": Махник, Савицький, Каздоба, М. Німерчинський, Снилик, Чижович, В. Німерчинський, Сольчаник, Попович.

Інші висліди: Гобокен ФК — Мадярський СК Вудбрідж 4:0; СФ Пассейк — Петерсон Доверс 3:1; Айріш Амерікенс — Санта Крос СК 3:2; Ґаледон СК — Алберона 2:0.

Табеля гор після третьої рунди:

	точки	ворота
Чор. Січ	5:1	12:2
Гобокен ФК	4:2	7:3
Молфетта ФК	4:2	12:7
СФ Пассейк	4:2	7:8
Айріш Амер.	3:3	7:7
Ґаледон СК	3:3	5:9
Петер Доверс	2:4	6:7
Санта Крос СК	2:4	5:7
Мад. Ск Вудбр.	2:4	3:7
Алберона СК	1:5	2:10

О. Твардовський

ВАЛЕРІЙ БРУМЕЛЬ СТРИБАТИМЕ ЗНОВУ

Валерій Брумель, 23-річний мистець світу у стрибках вгору, був звільнений минулої суботи з лікарні. Після мотоциклевого випадку в жовтні минулого року, в якому Валерій зазнав дуже складного зламання ноги, він приходить швидко до здоровл'я, і стан його вилікуваної ноги дає надії, що він повернеться до змагань у стрибках. Про більше як задовільний поступ лікування ноги Валерія поінформував пресу д-р Іван Кучеренко, лікар московського шпиталю, якого, як і Валерія, закинула доля, чи точніше воля „старшого брата", так далеко від рідної України. Д-р Кучеренко твердить, що після усунення ґіпсу з ноги Валерія видно, що це тільки питання часу, коли Брумель зможе розпочати тренінґи стрибків.

НАТАЛІЯ КУЧИНСЬКА ЗНОВУ ЧЕМПІОНКОЮ

Молода, 16-річна гімнастка з України, киянка Наталія Кучинська здобула перше місце в міжнародних змаганнях, які відбулися два тижні тому в Кілі, в Німеччині. Своїми вправами на приладах захопила Наталка 14 000 глядачів спортового свята і перемогла свою землячку і приятельку та вчительку, Лярису Латиніну, яка мала досі славу найкращої гімнастки. Фахівці гімнастики і преса однозгідно оцінили Наталку, як сильну суперницю на звання першуна світу у чергових Олімпійських Ігрищах. Наталка Кучинська, середньошкільниця Киева, переїхала на постійне до Ленінграду, і її західня преса називає росіянкою, та й обов'язково, за інформаціями її опікунів пише її прізвище „Кучінская'.

А НА УКРАЇНІ... БАХТУРІН І КОЗІН

В повідомленнях совєтської преси пишеться багато про Четверту Зимову Спартакіяду України. Київська „Спортивна Ґазета" в числі з 10-го лютого подає висліди фінальних лещетарських змагань України і знимки її кращих лещетарів. На фронтовій сторінці цього числа пишаються два „кращі лижники України" Ґенадій Бахтурін і Григорий Козін, а на другій сторінці поміщені знимки ще двох жителів теперішньої України — Віктора Стукалова і Валентини Козлової. Де поділися автохтони України, можна здогадатися. Вони напевно за каторжною працею не мають часу і матеріяльних спроможностей вправляти коштовний лещетарський спорт. Вправляють його зайди, які й є панівною клясою в поневолені Україні.

ВІННІПЕЗЬКА ГРУПА „СЛОВА" НАРАДЖУЄТУСЯ

Вінніпеґ. — Інавґураційне зібрання місцевої групи Об'єднання „Слово" в 1966-му році відбулося дня 22-го січня й було присвячене дискусії над справою поширення творів українських письменників у публічних бібліотеках Канади й Америки. Стверджено слабе зацікавлення громадянства українськими відділами в публічних бібліотеках, які — при посиленій акції відвідування й випозичання українських книжок — могли би поповнитися творами українських авторів у вільному світі. В дискусії, що нею проводила голова „Слова" пані М. Антонович-Рудницька, приймали участь д-р М. І. Мандрика, пані О. Войценко, пані Н. Вацик (гостя з Форт Вілліяму, Онт.) та інші.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ
Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 20-го ЛЮТОГО 1966 р.

СКРЕНТОН, Па. Місячні збори відд. 229 УНС о годині 2 по обіді в горожанськім Клюбі під числом 440 Ваюмінґ авеню. Порядок: Злука відділів, вибір делеґата і заступника на 26 Конвенцію УНСоюзу.
Управа Відділу

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 289 Відд. УНС о год. 4-ій по пол. в Укр. Амер. Клюбі при 292 Гудсон Аве. На порядку: Вибір делеґата на 26 Конвенцію УНС. Буде дискусія в справі турніру гри в круглі УНС. — І. Мищук, предс., М. Гуссар, кас., В. Гуссар, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні Збори Т-ва Івана Франка — Відд. 83 о год. 12 полудне в Українському Горожанському Клюбі при 847 Н. Френклін вулиці. — При тому повідомляємо, що під час Річних Зборів вибрано слідуючу управу на 1966 рік: Р. Карбівник, гол., М. Карбівник місто голова, С. Гавриш секретар, П. Ткач заст. секр., А. Волянюк касирка. На тих зборах рівнож ухвалено відбути Ювілейний бенкет з нагоди 50-ліття Відділу. Бенкет цей відбудеться в місяці жовтні, про що всі будуть на час повідомлені. Делеґатами на Конвенцію вибрано Р. Карбівника і С. Гавриша, а заступ. М. Карбівника і А. Волянюк.
Р. Карбівник голова, С. Гавриш секретар.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні Загальні Збори 455 Відділу УНС ім. Лесі Українки о 3-ій год. по полудні в приміщенні Укр. Нар. Дому кімн. ч. 23 при 2-ій Евеню в Н. Й. Порядок дня: Звіти уступ. Управи, Вибір нової Управи, Різне. По Заг. Зборах відбудуться звичайні місячні Збори із вибором делеґата та заступника на Конвенцію. Проситься всіх Членів прибути на Збори.
Управа Відділу

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори 133 Відд. від год. 10-ій до 12-ої год. дня в бюрі А. Дубас при 771 Санфрод Аве. Членські вкладки можна вплачувати в бюрі А. Дубас кожного дня від 10-ої перед пол. до 9 веч.
А. Дубас, секр.

КЛЕВЕЛЕНД Огайо. Звичайні збори Тов. Згода — Відд. 358 УНС о 2:30 по пол. в приміщенні Укр. Нар. Дому Порядок: Вибір делеґата на Конвенцію УНС.
Стелла Паливода, пред., Катерина Муран, секр.

СКРЕНТОН, Па. Місячні збори Тов. Над Збруча — Відд. 280 УНС о годині 2-ій по пол. в Укр. Гор. Клюбі 440 Ваймінґ Ав. Присутність членів на цих зборах є обов'язкова, бо на порядку є справа злуки з другим відділом та вибір делеґата і заступника на 26 Конвенцію. УНСоюзу.
Управа Відділу

ВУНСАКЕТ, Ров Ай. Звичайні місячні збори Тов. Запор. Січ — Відділ 206 УНСоюзу о годині 1-ій по пол. в парафіяльній залі 74 Гаррис Ев. На порядку зборів: Вибір делеґатів на 26-ту Конвенцію УНСоюзу і їх заступників, та інші справи Товариства
Уряд Товариства

ШИКАҐО, Ілл. Річні Загальні Збори 125 Відділу УНС Сестрицтва Благовіщення о год. 1-ша по пол. в домі Укр. Нар. Союзу. По загальних зборах — місячні, на яких буде вибір двох делеґатів і їх заступників на 26 Конвенцію УНСоюзу.
Марія Громик, секр. Відд.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори „Товариства Тараса Шевченка" — Відд 64 о годині 2:30 по обіді, в приміщенні у Вінярского на Мейн Стріт, Патерсон. Просимо всіх прийти на збори.
Іван Вурний, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва „Сини України" — 287 Відділ УНСоюзу о го. 7:30 вечором в приміщенні УНДому при Фліт Стріт в Джерзі Сіті.
Т. Литвинюк, секретар

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори 42-го Відд. ім Т. Шевченка о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Говп Аве. Просимо про численну участь; приєднуйте нових членів до УНСоюзу.
В. Марущак, рекор. секр.

ТРОЙ, Н. Й Місячні збори Товариства св. Миколая, — 191 Відділ УНСоюзу о год. 12.00 в полудне в Українськім Домі при 391 Друга Вулиця в Трой, Н. Й. На цих зборах будуть переведені вибори конвенційних делеґатів.
Панько Джінджиристий — предсідник, Василь Колодій — секретар

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запорожська Січ. Відд. 342 о год. 1:30 по полудні в клясі ч. 2 при церкві св. Димитрія. Рівночасно повідомляємо всіх членів про склад нової Управи Відділу на 1966 рік: Григорій Волянський — предсідник, Яків Бартко — заст. предс., Павло Кавенський — касієр, Кость Миньо — заст. касієра, свящ. Петро Мелех — секретар, Тереса Споловнч — заст. секретаря, інж. Володимир Янів — організатор, Олександер Смолинець — господар, Іван Сокальський — хоружий, Пилип Вілинський — голова Контрольної Комісії, інж. Володимир Янів і Олександер Смолинець — члени Контр. Комісії. Делеґат на Конвенцію — свящ. Петро Мелех, а заступник — інж. Володимир Янів.
о. Петро Мелех, секр.

СКРЕНТОН, Па. Місячні збори В-ва св. Марії — 123 Відділ УНС о год. 3-ій по пол. в залі укр. парохії св. Михаїла, ріг Говел і Норт Мейн Евню. На порядку: Вибір делеґата і заступника на 26 Конвенцію Укр. Нар. Союзу. І. Голик, секр.

ДІТРОЙТ, Миш. Місячні збори 175 відділу Бр св. Миколая о год. 1-ій по пол. в приміщенні Укр. Нар. Дому при вул. Мартін. На зборах буде вибір делеґатів на 26 Конвенцію УНС та інші справи. Проситься всіх конечно прибути, а залеглих членів проситься вирівняти вкладки.
Я. Вазюк гол., І. Смерека секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж. Місячні збори Сестрицтва Любов — 37 Відділ УНС о год. 3-ій по пол. в Українськім Нар. Домі під числом 214 Фултон Стріт. На Річних Зборах, що відбулися 16-го січня ц. р. вибрана Управа відділу на 1966 рік в такому складі: Анна Пограняна — голова, Марія Полевчак — місто голова, Анна Гнатюк — фінанова і рекордова секретарка, Маріан Оґар — заступ. секр., Марія Процак — касирка. Ольґа Лустер, Анна Реклайтес і Е. Любас — Контрольна Комісія. Делеґатка до Народного Дому — Марія Процак, а делеґатка до Центрального Комітету — Анна Гнатюк. На місячних вибрано делеґатку на 26 Конвенцію УНС — Марію Процак а її заступницю — Анну Гнатюк.
Анна Гнатюк секретар

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори 64 Відд. УНС о год. 2.30 по пол. у домі пана Винярського 482 Майн Ст. На цих зборах буде вибір делеґата і заступника на Конвенцію УНС, яка відбудеться в травні ц. р. у Шикаґо. Проситься членів прибути на збори.
За Управу Лопушак

БРИДЖПОРТ, Конн. Збори Тов. Українська Січ — відд. 59 УНСоюзу точно о год. 2-ій по пол. в Укр. Нар. Домі під ч. 500, Галлет вул. На порядку: Вибір делеґатів на Конвенцію і їх заступників. Ті кандидати, що хотят бути делеґатами мусять приєднати найменше десять членів. Нова Управа на 1966 рік вибрана така: Д. Постоловський — предсідник, В. Венґринович — заст., С. Гуменюк — касир, Д. Стець — заступник, М. Галькевич, секретар, Т. Сливінський, заст. секртаря, Контроля: В. Сливінський, О. Роман, М. Стахів. Надзирателі хорих: Я. Гура, Д. Стець. Тростіси: Д. Д. Постоловскі, С. Гуменюк, М. Галькевич. Збори Товариства відбуваються кожного місяця третя неділя в місяці. М. Галькевич секр.
Адреса секретаря:
M. Halkewicz, 245 Funston Ave., Bridgeport, Conn. Tel.: 372-1109.

ВЕСТ ІСТОН, Па. Місячні збори Т-ва ім. Богдана Хмельницького — 137 Відд. УНС о год. 2-ій по пол. в Амер. Укр. Горож. Клюбі. Буде вибір делеґата і заступника на 26 Конвенцію УНС. Управа Відд. на 1966 рік: Г. Прашик — голова, В. Боднарський — місто гол., М. Колодруб — касир, І. Когут — заст., С. Колодруб — секретар, В. Кріль — заст. І. Деш, Й. Колодруб і Ю. Терленький — Контр. Комісія. Д. Вересюк і Т. Фотій — надз. хворих. Проситься всіх членів на збори.
Стефан Колодруб секр.

ТАРЗАН, ч. 5 577. Тарзан появляється!

TISHA STEWART STOOD TRANSFIXED IN HORROR AS NUMA CREPT CLOSER!
THE LION CROUCHED LOW, WATCHING ITS PREY WITH BALEFUL, GREEDY EYES--
BUT SUDDENLY ALL ACTIVITY CEASED WHEN THE CHALLENGE OF THE BULL APE RESOUNDED THROUGH THE COURTYARD!

Тайше Стюарт стояла приголомшена жахом, коли Нума підповзав щораз ближче!

Лев повз по землі, спостерігаючи свою здобич погубними, пожадливими очима...

Але нагло вся активність припинилась, коли по подвір'ї пролунав виклик самця мавп!